

Akademiet for yngre forskere

Akademiet for yngre forskere
Drammensveien 78
0271 Oslo
yngreforskere.no
kontakt@yngreforskere.no

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119
Dept 0032 Oslo
Postmottak@kd.dep.no

Oslo, 09. juni 2022

HØRINGSSVAR: INNSPILL TIL UTVALG OM FINANSIERING AV UNIVERSITETER OG HØYSKOLERS UTREDNING

Akademiet for yngre forskere (AYF) takker Kunnskapsdepartementet for muligheten til å svare på denne høringen. Vi har lest utredningen med stor interesse og vil med dette komme med våre tilbakemeldinger.

Overordnede grep som AYF støtter

Vi vil aller først berømme utvalgets arbeid. Utredningen er gjennomgående god, og adresserer en rekke betimelige spørsmål rundt finansieringssystemet av UH-sektoren. Vi støtter hovedintensjonen med å forenkle finansieringssystemet og at antall indikatorer reduseres. AYF støtter utvalgets forslag om å redusere fra fire til to indikatorer for utdanning (studiepoengproduksjon og gjennomførte doktorgrader) og at det ikke gjennomføres en ny indikator for arbeidslivsrelevans. Forslaget om å forenkle systemet for fleksibel undervisning med å flytte midler fra HK-DIR til institusjonene selv er et godt forslag som vi anbefaler at gjennomføres. At nivået på dagens midler til Norges forskningsråd minimum holdes på dagens nivå er også et forslag som AYF støtter.

Akademiet for yngre forskere vil på generelt grunnlag understreke viktigheten av en god generell og fri rammefinansiering av UH-sektoren og av frie forskningsmidler gjennom Norges Forskningsråd (NFR). Derfor er signalene i revidert nasjonalbudsjett om de langsiktige rammene for NFR svært bekymringsverdige.

Indikator for forskning

Vi er imidlertid uenige med utvalgets forslag om å fjerne alle forskningsindikatorer. Vi deler utvalgets oppsummering om at kvaliteten på forskning ved norske institusjoner er økt betydelig de siste tjue årene. Det er flere ting vi frykter ved at forskningsindikatorene fjernes, og ikke minst at mulighetene for nysgjerrighetsdrevet fri forskning for yngre forskere svekkes.

Akademiet for yngre forskere

1) Hvis institusjonen kun måles kvantitativt på utdanning, vil det øke muligheten for at fokus flyttes, mer eller mindre bevisst, etter finansieringsindikatorne, altså bort fra forskning og i retning undervisning. Det er viktig å ha en balanse. Det er viktig for yngre forskere at rammene for forskning er gode når de på senere tidspunkt skal konkurrere internasjonalt om stillinger og forskningsmidler.

2) Det er usikkert om forskere vil bruke mye tid på å registrere alle forskningsresultater i CRISTIN, dersom dette ikke er viktig for institusjonene. Til sammenligning er det svært lite av all formidling som forskere gjør som registreres i Cristin siden det ikke har noen incentiver for enkeltforskeren eller institusjonen. Å fjerne indikatoren vil svekke kunnskapsgrunnlaget for beslutninger om forskning - både nasjonalt og på institusjonsnivå.

3) Selv om mange institusjoner har løftet forskningskvaliteten er det fortsatt potensiale på flere områder for å få til enda mer god forskning ved norske institusjoner. Ansatte ved norske forskningsinstitusjoner har en andel forskningstid i stillingene sine, og det er viktig at godt arbeid i denne tiden synliggjøres og belønnes.

AYF mener at også når det gjelder forskning er det rom for å redusere antall indikatorer. Vi anbefaler at BOA-komponenten fjernes. Vi anbefaler imidlertid å beholde indikatorne knyttet til publisering, NFR-midler og EU-midler. Dette for å skape gode incentiver for forskere i Norge å bruke tid på å søke om eksterne forskningsmidler i internasjonal konkurranse og i samarbeid med internasjonale forskere. Det bør vurderes også en åpen ramme på forskning.

Indikator for formidling

I tråd med utvalgets forslag om å redusere antall indikatorer vil ikke anbefale at det innføres en egen indikator for formidling i finansieringssystemet. Den viktigste årsaken er at formidling er krevende å kvantifisere og det er vanskelig å kvalitetssikre forskjellige typer formidling. Et for snevert fokus på formidling i media vil også undergrave annen viktig formidling som f.eks. formidling mot skoler, næringsliv og andre samfunnsgrupper. Vi vil imidlertid anbefale Kunnskapsdepartementet om å framheve viktigheten av formidling i oppdragsbrevene til institusjonene og at gjerne oppfordre institusjonene til å finne gode måter å belønne formidling i sitt eget system (f.eks. lønn, priser, internfinansiering og ansettelsesprosesser)

Utviklingsavtaler

AYF er uenig med å knytte finansiering til utviklingsavtalene. I arbeidet med å forenkle styringen av sektoren skal utviklingsavtalene få en viktig plass i styringen av UH-sektoren i Norge. Å knytte penger til avtalene vil svekke avtalenes funksjon i styringsdialogen da det skaper insentiver for institusjoner å ha mål som de garantert kan nå. Det vil gjøre avtalene til et veldig svakt styringsverktøy. Kravene knyttet til tildeling av offentlige midler betyr også at måloppnåelse må dokumenteres på en egnet måte. I praksis vil det bety at avtalene kan skape et nytt komplekst kvantitativt indikatorsystem, noe som vil undergrave hele prosessen med å forenkle styringen. Det bør også være rom for at institusjonene kan sette seg utviklingsmål, som for eksempel bedre karriereveier for yngre forskere, som er vanskelig å kvantifisere, men som likevel er svært viktig.

Her følger våre bemerkninger til utvalgte punkter.

Akademiet for yngre forskere

Oppsummert:

Akademiet for yngre forskere er i stor grad enig i hovedlinjene som utvalget legger frem. Vårt syn skiller seg derimot på følgende punkter

- Det bør være en indikatorer for forskning i finansieringssystemet. Ideelt sett bestående av publiseringindikator, en indikator for NFR og en indikator for EU
- Det bør ikke knyttes opp finansiering til utviklingsavtalene

Med vennlig hilsen

Jonas Stein

Leder, Akademiet for yngre forskere